

T Ü R M O B

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

Sirküler No: 7

Nisan 2021

NAKİT SERMAYE ARTIRIMLARINDA FAİZ İNDİRİMİ TEŞVİKİ

MALİ MEVZUAT
YORUM / UYGULAMA
SİRKÜLERİ

[Bu Sirküler; Meslek Mensuplarına çalışmalarında kaynak oluşturmak, mali konularda aydınlatıcı bilgi aktarmak ve tartışmalı konulara dikkat çekmek amacıyla Dr. A. Bumin DOĞRUSÖZ tarafından hazırlanmış olup, TÜRMOB Mesleki Mevzuatı İzleme Kurulunca yayınlanmak üzere kabul edilmiştir. Sirküler içeriği ve Sirkülerde yer alan görüşler, TÜRMOB'un Resmi Görüşünü yansıtmaz ve bağlayıcılığı yoktur.]

ÖNSÖZ

Mali Müşavirlik mesleği bilgi ve birikime dayanan bir meslektir. Bu yüzden TÜRMOB ve Odalarımızın eğitim temel önceliği oldu ve olmaya devam edecektir. Meslektaşlarımızın ihtiyaç duyacakları bilgiye en doğru ve en sağlıklı bir biçimde ulaşmaları için eğitim faaliyetleri, yayınlar gerçekleştiriyoruz. Bu çalışmalarımızdan birisi de, Mali Mevzuat Yorum Uygulama Sirküleridir.

Meslektaşlarımıza yardımcı olmak amacıyla mali konularda aydınlatıcı bilgi aktarmak ve tartışmalı konulara dikkat çekmek amacıyla, Mesleki Mevzuatı İzleme Kurulu tarafından hazırlanan, Mali Mevzuat Yorum Uygulama Sirkülerinin yedincisini sizlerin istifadesine sunuyoruz. Mali Mevzuat Yorum Uygulama Sirkülerini

hazırlayan Meslek Mevzuatı İzleme Kurulumuza teşekkür ederiz.

Nakit Sermaye Artırımlarında Faiz İndirimi Teşvikini konu alan bu Sirkülerimiz, uygulamacılara yardımcı olmak amacıyla konu açıklamaları, ilgili maddeler, kararlar, uygulamaya örnekleri değerlendirilerek hazırlanmıştır. Nakit Sermaye Artırımlarında Faiz İndirimi Teşviki Mali Mevzuat Yorum Uygulama Sirkülerimizin meslektaşlarımıza faydalı olmasını diliyoruz.

Emre KARTALOĞLU
TÜRMOB Genel Başkanı

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	1
GİRİŞ	5
I. İNDİRİMDEN YARARLANABİLECEK MÜKELLEFLER VE KAPSAM	10
II. İNDİRİM UYGULAMASI	11
1. İndirim Miktarının Hesabı	11
2. Sermaye Artırımının Tescili Ve Artırılan Tutarın Şirketin Banka Hesabına Yatırılması	18
3. Sermaye Avanslarının Durumu	19
4. Her Bir Hesap Dönemi İçin Ayrı Ayrı Yararlanma ve Sermaye Azaltımı	21
5. Kazanç Yetersizliği Nedeniyle İndirim Konusu Edilemeyen Tutarın Sonraki Dönemlere Devri	22
III. İNDİRİM ORANI VE CUMHURBAŞKANINA (BAKANLAR KURULUNA) VERİLEN YETKİ	23
1. Artırılmış İndirim oranları	24
2. Azaltılmış İndirim Oranları	25

IV. USUL DÜZENLEMESİ	27
SONUÇ	27
EK – 1 (UYGULAMA ÖRNEKLERİ)	29
EK – 2 26/6/2015 TARİHLİ VE 2015/7910 SAYILI KARARNAMENİN EKİ KARAR.....	34
EK – 3 NAKDİ SERMAYE ARTIRIMINA FAİZ İNDİRİMİ TEŞVİKİ (KVK. md. 10/1-ı) KONUSUNDAKİ ÖZELGE ÖZETLERİ.....	38

GİRİŞ

Kurumlar Vergisi açısından nakit sermaye artırımını teşvik maksadıyla, mevcut sermaye şirketlerinde nakten artırılan sermaye tutarı veya yeni kurulacak şirketlerde nakit olarak konulan sermaye üzerinden belli bir formülle hesaplanacak miktarın indirim olarak kabulü, Kanununun 10. maddesine 27.3.2015 tarih ve 6736 sayılı Kanunla eklenen (1) bendi ile sağlanmıştır. Kanuna eklenen söz konusu bent aşağıdaki şekildedir.

“1) Finans, bankacılık ve sigortacılık sektörlerinde faaliyet gösteren kurumlar ile kamu iktisadi teşebbüsleri hariç olmak üzere sermaye şirketlerinin ilgili hesap dönemi içinde, ticaret siciline tescil edilmiş olan ödenmiş veya çıkarılmış sermaye tutarlarındaki nakdi sermaye artışları veya yeni kurulan sermaye şirketlerinde ödenmiş sermayenin nakit olarak karşılanan kısmı üzerinden Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından indirimden yararlanan yıl için en son açıklanan “Bankalarca açılan TL cinsinden ticari kredilere uygulanan ağırlıklı yıllık ortalama faiz oranı” dikkate alınarak, ilgili hesap döneminin sonuna kadar hesaplanan tutarın %50’si.

Bu indirimden, sermaye artırımına ilişkin kararın veya ilk kuruluş aşamasında ana sözleşmenin tescil edildiği hesap döneminden itibaren başlamak üzere izleyen her bir dönem için ayrı ayrı yararlanır. Sonraki dönemlerde sermaye azaltımı yapılması hâlinde azaltılan sermaye tutarı indirim hesaplamasında dikkate alınmaz.

Bu bent hükümlerine göre hesaplanacak indirim tutarı, nakdi sermayenin ödendiği ay kesri tam ay sayılmak suretiyle hesap döneminin kalan ay süresi kadar hesaplanır. Matrahın yetersiz olması nedeniyle ilgili dönemde indirim konusu yapılamayan tutarlar, sonraki hesap dönemlerine devreder. Bu bendin uygulanmasında sermaye şirketlerine nakit dışındaki varlık devirlerinden kaynaklananlar dâhil olmak üzere, sermaye şirketlerinin birleşme, devir ve bölünme işlemlerine taraf olmalarından veya bilanço-da yer alan öz sermaye kalemlerinin sermayeye eklenmesinden kaynaklanan ya da ortaklar veya bu Kanunun 12 nci maddesi kapsamında ortaklarla ilişkili olan kişilerce kredi kullanılmak veya borç alınmak suretiyle gerçekleştirilen sermaye artırımları, indirim hesaplamasında dikkate alınmaz.

Bu bentte yer alan oranı, şirketlerin aktif büyüklükleri, ortaklarının hukuki niteliği, çalışan personel sayıları ve yıllık net satış hasılatlarına göre veya sermayenin kullanıldığı yatırımdan elde edilen gelirlerin kurumun esas faaliyeti kapsamında olmayan faiz, kâr payı, kira, lisans ücreti, menkul kıymet satış geliri gibi pasif nitelikli gelirlere oluşmasına göre ya da sermayenin kullanıldığı yatırımların teşvik belgeli olup olmadığına veyahut makine ve teçhizat veya arsa ve arazi yatırımları için sermayenin kullanıldığı alanlar itibarıyla ya da bölgeler, sektörler ve iş kolları itibarıyla ayrı ayrı sınıra kadar indirmeye veya %100'e kadar artırmaya; halka açık sermaye şirketleri için halka açıklık oranına göre %150'ye kadar farklı uygulamaya Cumhurbaşkanını¹ yetkilidir.”

-
1. 2/7/2018 tarihli ve 700 sayılı KHK'nin 173 üncü maddesiyle değişik, bu paragrafta yer alan “Cumhurbaşkanı” ibaresi “Bakanlar Kurulu” şeklindeydi.

Kurumlar Vergisi Kanununun 10. maddesine 6736 sayılı Kanunla eklenmiş ve metni yukarıda aktarılmış bulunan (1) bendinin gerekçesi² ise şu şekildedir.

“5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasına eklenen (1) bendi ile finansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri, finansman şirketleri, varlık kiralama şirketleri, bankalar ve sigorta şirketleri gibi finans, bankacılık ve sigortacılık sektörlerinde faaliyet gösteren kurumlar ile kamu iktisadi teşebbüsleri hariç olmak üzere sermaye şirketlerinin ilgili hesap dönemi içinde, ticaret siciline tescil edilmiş olan ödenmiş veya çıkarılmış sermaye tutarlarındaki nakdi sermaye artışları veya yeni kurulan sermaye şirketlerinde ödenmiş sermayenin nakit olarak karşılanan kısmı üzerinden Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından indirimden yararlanan yıl için en son açıklanan “Bankalarca açılan TL cinsinden ticari kredilere uygulanan ağırlıklı yıllık ortalama faiz oranı” dikkate alınarak, yapılan hesaplama sonucu bulunan tutarın %50’sinin ilgili hesap dönemine ait kurumlar vergisi matrahından indirilmesi sağlanmakta-

2. Türkiye Büyük Millet Meclisi Tutanak Dergisi, Yasama Dönemi: 24 Yasama Yılı: 5 Sıra Sayısı: 705 sf: 8-9

dır. Bu uygulama ile sermaye şirketlerinde nakit artırılan sermaye üzerinden hesaplanan faizin kurumlar vergisi matrahından indirilerek sermaye artışı teşvik edilmekte ve uygulama esasları belirlenmektedir.

Ayrıca, Bakanlar Kuruluna verilen yetki ile bentte yer alan %50 oranını, farklı kriterler itibarıyla ayrı ayrı sifıra kadar indirmeye veya %100'e kadar artırmaya; halka açık sermaye şirketleri için halka açıklık oranına göre % 150'ye kadar farklı uygulamaya yetki verilmektedir.”

Söz konusu bendin uygulanmasına ilişkin idari anlayış ise 1 sayılı Kurumlar Vergisi Genel Tebliğine konuya ilişkin ek yapan 9 sayılı Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinde yer almıştır. Ayrıca konuya ilişkin olarak 30/6/2015 tarihli ve 29402 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 26/6/2015 tarih ve 2015/7910 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı Eki Karar (Metni Sirkülerimizin 2 no’lu Eki olarak verilmiştir) ile indirim oranında farklılaştırmalar gerçekleştirilmiş ve konuya ilişkin pek çok özelge yayınlanmıştır (Özetleri Sirkülerimizin 3 no’lu Eki olarak verilmiştir).

Bu şekilde oluşan düzenlemeler kümesi işbu Sirkülerimizde aşağıdaki şekilde değerlendirilmiştir.

I. İNDİRİMDEN YARARLANABİLECEK MÜKELLEFLER VE KAPSAM

Kurumlar vergisi mükelleflerinden sadece sermaye şirketi niteliğinde olanlar (limitet şirketler, anonim şirketler ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketler) bu düzenlemeden yararlanabilirler. Her ne kadar sermaye şirketi (anonim şirket) statüsünde olsalar dahi, finans, bankacılık ve sigortacılık sektörlerinde faaliyet gösteren kurumlar ile kamu iktisadi teşebbüsleri bu uygulamanın dışında bırakılmışlardır. Dolayısıyla finans, bankacılık ve sigortacılık sektörlerinde faaliyet gösteren kurumlar ile kamu iktisadi teşebbüsleri bu indirimden yararlanamayacaktır.

Sermaye şirketlerinin sermaye yapılarının güçlendirilmesi amacıyla getirilen bu düzenleme uyarınca indirim konusuna edilecek tutarın hesaplanmasında, Kanun değişikliğinin yürürlüğe girdiği 1/7/2015 tarihinden itibaren ticaret siciline tescil edilmiş olan ödenmiş veya çıkarılmış sermaye tutarlarındaki nakdi sermaye artışları veya bu tarihten itibaren yeni kurulan sermaye şirketlerinde ödenmiş sermayenin nakit olarak karşılanan kısmı üzerinden

yararlanmak mümkündür. Söz konusu tarihten önce yapılmış nakdi sermaye artırımları için bu uygulamadan yararlanmak mümkün değildir.

II. İNDİRİM UYGULAMASI

1. İndirim Miktarının Hesabı

Nakdi sermaye artışı üzerinden, indirimden yararlanılan yıl için TCMB tarafından en son açıklanan ticari krediler faiz oranı (2020 yılı için % 19,62) dikkate alınarak, ilgili hesap döneminin sonuna kadar hesaplanan tutarın Bakanlar Kurulunca belirlenen orana isabet eden kısmı ilgili dönem kurum kazancından indirilebilecektir.

Kurum kazancından indirilebilecek tutar aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır:

İndirim uygulamasında, artırılan sermayenin hesap dönemi içerisinde ortaklarca nakit olarak ödendiği (Nakden taahhüt edilen sermayenin, sermaye artırımına ilişkin kararın ticaret siciline tescil edildiği tarihten önce şirketin banka hesabına yatırılan kısmı için tescil tarihinin içinde bulunduğu) ay kesri tam ay sayılmak suretiyle, yılın

kalan süresi için kıst dönem esasına göre indirim tutarı hesaplanacaktır.

Bu açıklamaya göre indirim tutarının hesaplanması aşağıdaki şekilde formüle edilebilir.

$$\text{İndirim tutarı} = \text{Nakdi sermaye artışı} \times \text{Ticari krediler faiz oranı} \times \text{İndirim oranı} \times \text{Süre}$$

Nakdi sermaye artışı, sermaye şirketlerince ilgili hesap döneminde ticaret siciline tescil edilmiş olan ödenmiş veya çıkarılmış sermaye tutarlarındaki nakdi artışlar ile yeni kurulan sermaye şirketlerinde ödenmiş sermayenin nakdi olarak karşılanan kısmını ifade etmektedir.

Ticari krediler faiz oranı ise, bankalarca açılan TL cinsinden ticari kredilere uygulanan ağırlıklı yıllık ortalama faiz oranı olarak dikkate alınacak olan ve TCMB tarafından indirimden yararlanılan yıl için en son açıklanan “Bankalarca Açılan Kredilere Uygulanan Ağırlıklı Ortalama Faiz Oranları”ndan “Ticari Krediler (TL Üzerinden Açılan) (Tüzel Kişi KMH ve Kurumsal Kredi Kartları Hariç)” faiz oranını ifade etmektedir.

İndirim tutarının hesaplanmasında TCMB tarafından yararlanılan yıl için en son açıklanan ticari krediler faiz oranı dikkate alınacağından geçici vergi dönemlerinden sadece dördüncü geçici vergilendirme dönemi itibarıyla bu indirimden yararlanılması mümkün bulunmaktadır.

Hesap dönemi takvim yılı olan mükellefler için yıl sonları itibarıyla TCMB tarafından en son açıklanan faiz oranları aşağıda bir tablo olarak verilmiştir.

YIL	FAİZ ORANI (%)	YIL	FAİZ ORANI (%)
2015	14,65	2018	27,04
2016	13,57	2019	12,02
2107	17,06	2020	19,62

Kendilerine özel hesap dönemi tayin edilmiş olan sermaye şirketleri, şartların sağlanması kaydıyla, hesap dönemlerinin sona erdiği ay itibarıyla TCMB tarafından en son açıklanan ticari krediler faiz oranını dikkate alarak indirimden yararlanabileceklerdir.

Bu uygulama açısından **Süre** ise, ticaret siciline tescil edilen sermaye artırımının nakit olarak karşılanan kısmının şirketin banka hesabına yatırıldığı tarihin içinde bulunduğu (Nakden taahhüt edilen sermayenin, sermaye artırımına ilişkin kararın ticaret siciline tescil edildiği tarihten önce şirketin banka hesabına yatırılan kısmı için tescil tarihinin içinde bulunduğu) aydan hesap döneminin sonuna kadar olan ay sayısının 12 aya olan oranını ifade etmektedir.

İndirime konu edilecek tutarın hesaplanmasında; mevcut sermaye şirketlerinde ödenmiş veya çıkarılmış sermaye tutarlarındaki nakdi sermaye artışları, yeni kurulan sermaye şirketlerinde ise ödenmiş sermayenin nakit olarak karşılanan kısmı dikkate alınacaktır. Sermayenin nakit olarak karşılanmayan kısmı için indirim uygulamasından yararlanılmak mümkün değildir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı Genel Tebliğ’de, aşağıda sayacağımız şekilde gerçekleştirilecek sermaye artırımlarında söz konusu faiz indirimi teşvikinden yararlanmanın mümkün olmadığını açıklamıştır.

Bu açıklamaya göre;

- Sermaye şirketlerine nakit dışındaki varlık devirlerinden kaynaklanan sermaye artışları,
- Sermaye şirketlerinin birleşme, devir ve bölünme işlemlerine taraf olmalarından kaynaklanan sermaye artışları,
- Bilançoda yer alan öz sermaye kalemlerinin sermayeye eklenmesinden kaynaklanan sermaye artışları,
- Ortaklarca veya Kurumlar Vergisi Kanununun 12 nci maddesi kapsamında ortaklarla ilişkili olan kişilerce kredi kullanılmak veya borç alınmak suretiyle gerçekleştirilen sermaye artışları,
- Şirkete nakdi sermaye dışında hisse senedi, tahvil veya bono gibi kıymetlerin konulması suretiyle gerçekleştirilen sermaye artışları,
- Bilanço içi kalemlerin birbiri içinde mahsubu şeklinde gerçekleştirilen sermaye artışları,

indirim tutarının hesaplamasında dikkate alınmayacaktır.

Bu açıklama ile; ortak tarafından şirkete daha önce nakden verilmiş bir borcun, ortağın alacağını nakden talep hakkından vaz geçerek sermayeye eklenmesi ve alacağının kendisine pay senedi olarak ödenmesini talep etmesi ve bu suretle sermaye artırımını yapılması halinde, bu artırımın teşvikten yararlanamayacağı kabul edilmiştir. Bu görüşe katıma olanağı yoktur. Kaldı ki 9 sayılı Kurumlar Vergisi Tebliğinin GİB'in web sayfasında görüşe açılan Taslağında, indirim tutarının hesaplanmasında dikkate alınmayacak sermaye artırımları sayılırken, *“Bilanço içi kalemlerin (gerçek nitelikte borç ilişkisine dayanmayan ortaklara borçlar hesabı gibi) birbiri içinde mahsubu şeklinde gerçekleştirilen sermaye artışları,”* düzenlemesine yer verilerek muvazaadan ari gerçek nitelikli ortak alacaklarının sermaye eklenmesi halinde bu indirimden yararlanılabileceği ifade edilmiştir. Ancak parantez içi düzenleme, Taslağın Tebliğe dönüştüğü Resmi Gazete’de yayınlanmış şeklinde yer almamıştır. Bu nedenle söz konusu şekilde sermaye artırımını yapanların, ihtirazi kayıtla

beyanname vererek yargı yolunu denemelerinde yarar olduğunu düşünmekteyiz³.

Öte yandan bu teşvikten yararlanamayacak sermaye artırımları sayılırken belirtilen “*ortaklarca veya Kurumlar Vergisi Kanununun 12 nci maddesi kapsamında ortaklarla ilişkili olan kişilerce kredi kullanılmak veya borç alınmak suretiyle gerçekleştirilen sermaye artışları*” düzenlemesi Kanun doğrultusunda olmakla birlikte ortakların kredi kullanarak sermaye artışına katılmalarını engellemesi doğru değildir. Örneğin şirketteki pay oranının küçülmesini istemeyen bir ortak pekala borçlanarak da iştirak payını ödeyebilir. Çok ortaklı halka açık şirketlerde ise bu durumu saptamak güçtür. Düzenleme bu şekli ile şirketlerdeki mali durumu zayıf küçük ortakları cezalandırmaktan başka bir anlam ifade etmemektedir. Burada Kanun düzenlemesinde değişiklik yapılması, hiç olmazsa ilişkili kişilerden kredi veya borç alınması hali kapsam dışında bırakılmalıdır.

3. Bu konuda örnek yargı kararı için bkz. Bumin Doğrusöz, “Ortak Alacağıının Sermayeye Eklenmesinde Faiz Teşviki”, Dünya Gazetesi, 15.3.2021

2. Sermaye Artırımının Tescili Ve Artırılan Tutarın Şirketin Banka Hesabına Yatırılması

Sermaye şirketleri, yetkili organlarının kısmen veya tamamen nakdi sermaye artışına ilişkin kararının ticaret siciline tescil edildiği hesap döneminden itibaren, bu indirim uygulamasından yararlanmaya başlayabileceklerdir. Sermaye artırımlarında tescil, artırılan sermayenin hukuki hüviyet kazanması açısından önemlidir. Çünkü sermaye artırımını ile doğan yeni paylar tescil ile hukuki hüviyet kazanır. Bu açıdan bakıldığında yeni payların doğumu ve üçüncü kişilere karşı hüküm ifade etmesi, ancak tescil ile olur. Bir başka deyişle sermaye artırımını yönünde anonim şirketlerin genel kurullarında (limitet şirketlerin ortaklar kurullarında) karar alınması veya rüçhan hakkı ilanları sonucu yeni payların taahhüdü, yeni payların hukuki hüviyet kazanması için yeterli değildir. Bu nedenle hesaplamada, sermaye artırımına ilişkin kararın ticaret siciline tescil edildiği tarihten önce şirketin banka hesabına yatırılan kısmı için tescil tarihi, tescil tarihinden sonra şirketin banka hesabına yatırılan tutarlar için ise şirketin banka hesabına yatırılma tarihi esas alınmak durumundadır.

İndirim hesaplamasına konu edilebilecek sermaye artışı tutarı, artırılan sermayenin ortaklarca şirketin banka hesabına nakit olarak fiilen yatırılan kısmı ile sınırlıdır. Taahhüt edilen sermayenin, ortaklar tarafından nakit olarak şirketin banka hesabına fiilen yatırılmayan kısmının indirim tutarının hesaplanmasında dikkate alınması mümkün değildir.

3. Sermaye Avanslarının Durumu

Hazine ve Maliye Bakanlığı 10 sayılı Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinde sermaye avanslarına ilişkin olarak aşağıdaki açıklamayı yapmıştır.

“İleride gerçekleştirilecek sermaye artırımından kaynaklanan sermaye taahhüdünün yerine getirilmesinde kullanılmak amacıyla, sermaye artırımına ilişkin karardan önce ortaklar tarafından sermaye avansı olarak şirketin banka hesabına yatırılan tutarların;

- a) Banka hesabına yatırıldığı tarihten itibaren şirketin bilançosunda öz sermaye kalemleri arasında yer alan “Diğer Sermaye Yedekleri” hesabında izlenmesi ve

b) Banka hesabına yatırıldığı tarihin içinde bulunduğu hesap döneminin sonuna kadar bu tutarlarla ilgili sermaye artırımına ilişkin kararın ticaret siciline tescil ettirilmesi şartıyla, söz konusu kararın ticaret siciline tescil ettirildiği tarih esas alınarak indirim uygulamasında dikkate alınması mümkündür.

Dolayısıyla, şirketin banka hesabına yatırıldığı tarihin içinde bulunduğu hesap döneminde sermaye artırımına konu edilmeyen sermaye avansı niteliğindeki tutarların, indirim uygulamasında dikkate alınması mümkün değildir. Ayrıca, şirketin banka hesabına yatırıldığı tarihten itibaren bilançoda öz sermaye kalemleri arasında yer alan “Diğer Sermaye Yedekleri” hesabında izlenmeyen tutarlar için, ilgili hesap döneminde bu tutarlara ilişkin sermaye artırımını gerçekleştirilse dahi indirim uygulamasından faydalanılması mümkün bulunmamaktadır.”

Bu düzenleme ile ihdas olunan “sermaye artırımının avansın banka hesabına yatırıldığı hesap dönemi sonuna kadar sermayeye eklenmesi” şeklindeki süre koşulunun yasal bir dayanağı yoktur. Uygulamada, genel kurulun ilanlı yapılma gereği, sermaye artırımını için BDDK,

SPK vb. bir idari otoriteden izin alınması gereği, pay sahiplerinin sermaye artırımını kararının alındığı genel kurul toplantısı için iptal davası açmış ve mahkemece tedbir kararı verilmiş olması gibi pek çok sebepten dolayı bu sürenin zaten uygulanma olanağı yoktur. Bu gibi hallerde ihtirazi kayıtla beyanda bulunularak dava açılması en uygun yol olarak gözükmektedir.

4. Her Bir Hesap Dönemi İçin Ayır Ayır Yararlanma ve Sermaye Azaltımı

Sermaye şirketleri gerçekleştirdikleri nakdi sermaye artışları üzerinden, nakdi sermaye artışının yapıldığı hesap döneminden itibaren başlamak üzere izleyen her bir hesap dönemi için, sermaye azaltımı yapıncaya veya inceleme konumuz yasal düzenlemede aksi yönde bir değişiklik yapıncaya kadar, ayrı ayrı indirim uygulamasından yararlanabileceklerdir.

Bu indirimden yararlanan sermaye şirketlerinin daha sonra -izleyen dönemlerde- sermaye azaltımı yapmaları halinde, nakdi sermaye artışının azaltılan sermaye tutarı kadarlık kısmı için, sermaye azaltımına ilişkin kararın ti-

caret siciline tescil edildiği ayı izleyen aydan itibaren bu indirimden yararlanmaları mümkün bulunmamaktadır.

Sermaye azaltımı yapan bir sermaye şirketinin daha sonra tekrar sermayesini artırması halinde, artırılan tutar üzerinden bu indirimden yararlanması mümkün olmakla birlikte, azaltım – artırım arasında makul bir sürenin bulunması ve muvazaadan arı olması gerekmektedir. Nakdi sermaye artışı yapılmadan hemen önce sermaye şirketlerinin sermaye azaltımına gitmiş olmaları halinde, idare tarafından peçeleme savıyla indirimin hesaplanmasında azaltılan sermaye tutarı kadarlık kısmın dikkate alınmayacağı her zaman ileri sürülebilir.

5. Kazanç Yetersizliği Nedeniyle İndirim Konusu Edilemeyen Tutarın Sonraki Dönemlere Devri

Sermaye şirketleri tarafından nakdi sermaye artışına ilişkin hesaplanan indirim tutarının kazanç yetersizliği nedeniyle ilgili olduğu hesap dönemine ait matrahın tespitinde indirim konusu yapılamaması halinde bu indirim tutarları, herhangi bir endekslemeye tabi tutulmaksızın izleyen hesap dönemlerine ilişkin matrahın tespitinde – o yıla ait

indirim tutarına eklenmek suretiyle - indirim konusu yapılabilecektir.

Kazanç yetersizliği nedeniyle indirilemeyip izleyen yıla veya yıllara devreden tutarların indirilmesinde, Kanunda öngörülmediğinden, her hangi bir endeksleme yapılması mümkün değildir.

III. İNDİRİM ORANI VE CUMHURBAŞKANINA (BAKANLAR KURULUNA) VERİLEN YETKİ

Genel İndirim oranı Kanunda % 50 olarak belirlenmiş olmakla birlikte, Bakanlar Kuruluna (Cumhurbaşkanına) bu oranı, şirketlerin aktif büyüklükleri, ortaklarının hukuki niteliği, çalışan personel sayıları ve yıllık net satış hasılatlarına göre veya sermayenin kullanıldığı yatırımdan elde edilen gelirlerin kurumun esas faaliyeti kapsamında olmayan faiz, kâr payı, kira, lisans ücreti, menkul kıymet satış geliri gibi pasif nitelikli gelirlerden oluşmasına göre ya da sermayenin kullanıldığı yatırımların teşvik belgeli olup olmadığına göre veyahut makine ve teçhizat veya arsa ve arazi yatırımları için sermayenin kullanıldığı alan-

lar itibarıyla ya da bölgeler, sektörler ve iş kolları itibarıyla farklılaştırma (ayrı ayrı sifıra kadar indirme veya %100'e kadar artırma, veyahut halka açık sermaye şirketleri için halka açıklık oranına göre %150'ye kadar farklılaştırma yetkisi verilmiştir.

Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinin dördüncü paragrafı ile Bakanlar Kuruluna verilen yetki 26/6/2015 tarihli ve 2015/7910 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kullanılmıştır. Söz konusu Karar 30/6/2015 tarihli ve 29402 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış olup, Sirkülerimize Ek-2 olarak verilmiştir.

1. Artırılmış İndirim oranları

Anılan Bakanlar Kurulu Kararında genel indirim oranı %50 olarak belirlenmiş olup durumlarına göre sermaye şirketleri bu orana aşağıdaki oranları eklemek suretiyle indirim uygulamasından yararlanabileceklerdir.

- Payları borsada işlem gören halka açık sermaye şirketlerinde indirim oranı, indirimden yararlanan yılın son günü itibarıyla, Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. nezdinde borsada işlem görebilir nitelikte pay olarak

izlenen payların nominal tutarının ticaret siciline tescil edilmiş olan ödenmiş veya çıkarılmış sermayeye oranı;

- %50 ve daha az olan şirketler için 25 puan,
 - %50'nin üzerinde olan şirketler için ise 50 puan,
- ilave edilmek suretiyle uygulanacaktır.

- Nakdi olarak artırılan sermayenin, yatırım teşvik belgesi üretim ve sanayi tesisleri ile bu tesislere ait makine ve teçhizat yatırımlarında ve/veya bu tesislerin inşasına tahsis edilen arsa ve arazi yatırımlarında kullanılması durumunda, yatırım teşvik belgesinde yer alan sabit yatırım tutarı ile sınırlı olmak üzere 25 puan ilave edilmek suretiyle söz konusu indirim uygulanacaktır.

2. Azaltılmış İndirim Oranları

- Gelirlerinin %25 veya fazlası şirket faaliyeti ile orantılı sermaye, organizasyon ve personel istihdamı suretiyle yürütülen ticarî, ziraî veya serbest meslek faaliyeti dışındaki faiz, kâr payı, kira, lisans ücreti, menkul kıymet satış geliri gibi pasif nitelikli gelirler-

den oluşan sermaye şirketleri için indirim oranı %0 olarak uygulanacaktır.

- Aktif toplamının %50 veya daha fazlası bağlı menkul kıymetler, bağlı ortaklıklar ve iştirak paylarından oluşan sermaye şirketleri için indirilebilecek tutarın hesaplanmasında indirim oranı %0 olarak uygulanacaktır.
- Artırılan nakdi sermayenin başka şirketlere sermaye olarak konulan veya kredi olarak kullanılan kısmına tekabül eden tutarla sınırlı olmak üzere indirilebilecek tutarın hesaplanmasında indirim oranı %0 olarak uygulanacaktır.
- Arsa ve arazi yatırımı yapan sermaye şirketlerinde arsa ve arazi yatırımına tekabül eden tutarla sınırlı olmak üzere indirilebilecek tutarın hesaplanmasında indirim oranı %0 olarak uygulanacaktır.
- 9/3/2015 tarihinden Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinin yürürlüğe girdiği 1/7/2015 tarihine kadar olan dönemde, sermaye azaltımına gidilmiş olması halinde, azaltılan sermaye tutarına tekabül eden miktarla sınırlı

olmak üzere indirilebilecek tutarın hesaplanmasında indirim oranı %0 olarak uygulanacaktır.

IV. USUL DÜZENLEMESİ

Yukarıdaki açıklamalarımız doğrultusunda nakden artırılan sermaye tutarı üzerinden hesaplanan indirimden Kurumlar Vergisi Beyannamesinde ilgili satıra yazılmak suretiyle yararlanılabılır.

Ayrıca, indirimden faydalanmak isteyen sermaye şirketlerinin, nakdi olarak artırdıkları sermaye ile taahhüt edilen sermaye artırım tutarının nakit olarak şirketin banka hesabına fiilen yatırıldığına ilişkin olarak bu işlemleri içeren ve ilgili banka şubesi tarafından onaylanmış banka hesap özetini kağıt ortamında veya elektronik ortamda ilgili dönem kurumlar vergisi beyannamesi verme süresi içerisinde kurumlar vergisi yönünden bağlı oldukları vergi dairelerine ibraz etmeleri gerekmektedir.

SONUÇ

Bu Sirkülerde, sermaye şirketlerinin nakden yapacakları sermaye artırımlarına getirilen faiz teşvikinin uygulama

esasları, idari anlayışta nazara alınarak açıklanmıştır. Bu uygulamada özellikle ortağın daha önce şirkete nakden verdiği borçlar, ortağın borçlanarak sermaye artırımına katıldığı haller ile sermaye avanslarının sermayeye eklenmesinde sorunlar olduğu görülmektedir. Bu sorunlar ve çözüm önerileri ilgili bölümlerde açıklanmıştır.

Düşüncemize göre, sermaye şirketlerinin nakden sermaye artırımlarını teşvik bir amaca hizmet etmemektedir. Bu nedenle bu teşvik müessesesinin, özkaynakla faaliyeti teşvik şeklinde yeniden düzenlenmesi gerekmektedir. Nitekim örtülü sermaye faizi ve finansman gider kısıtlaması düzenlemelerinden, Kanun koyucunun esasında şirket faaliyetlerinin yabancı kaynakla değil, özkaynakla çalışmasının yürütülmesini amaçladığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle indirim tutarının hesabını, Hırvatistan, İtalya, Avusturya ve Belçika uygulamalarında olduğu gibi öz kaynak tutarının (veya düzeltilmiş tutarının)⁴ belirlenmiş faiz oranı ile çarpılması sonucu bulunacak şekilde öngören bir düzenlemenin getirilmesinde fayda vardır.

4. Örnek ülke uygulamaları hakkında geniş bilgi için bkz. Hasan Aykın, "Ülke Uygulamaları Çerçevesinde Fiktif faiz İndirimi", Vergi Dünyası, s: 399 (Kasım 2014), sf:111 vd.

EK – 1 (UYGULAMA ÖRNEKLERİ)

ÖRNEK 1 – (A) A.Ş. 4 milyon TL olan sermayesini 3.8.2020 tarihli Genel Kurulunda 10 milyon TL'ye çıkartma kararı almış, nakden artırılan tutarın tamamı 24.8.2020 tarihinde peşinen ödenerek, Genel Kurul kararı aynı gün tescil edilmiş ve 28.8.2020 tarihinde ilan olunmuştur.

Şirketin yararlanacağı indirim oranı % 50'dir. Nakten artırılan sermaye tescil ile aynı gün ödendiğinden, ödediği ay dahil hesap dönemi sonuna kadar kalan 5 ay için indirimden yararlanabilecektir. Hesaplama aşağıdaki tablodaki gibi yapılacaktır.

Genel kurul kararı	03/08/2020
Tescil Tarihi	24/08/2020
Artırım Tutarı:	6.000.000 TL
Ödeme Tarihi	24/08/2020
Ödenen Tutar	6.000.000 TL
İndirim Oranı	%50
Ticari krediler faiz oranı	%19,62
İndirim Tutarı	$6.000.000 \text{ TL} \times \% 19,62 \times 0,50 \times (5/12)$ = 245.250,- TL
Sağlanan Vergi Avantajı	$245.250 \times \% 22 =$ 53.295,- TL

ÖRNEK 2- (X) A.Ş. 2019 yılında 15.7.2019 tarihli genel kurulunda sermayesini 6 milyon TL nakden artırma kararı almış ve bu karar 3.8.2019 tarihinde tescil edilmiştir. Artırılan sermayenin 1.500.000 Lirası 30.7.2019 tarihinde 4.500.000 lirası ise 6.10.2019 tarihinde ödenmiştir.

Bu şirketin yararlanabileceği indirim oranı % 50'dir. Şirket 2019 yılında, 30.7.2019 tarihinde ödenen sermaye kısmı için 5 aylık (ödeme Temmuz ayında olmakla birlikte tescil Ağustos ayında olduğu için bu ay dahil dönem sonuna kadar kalan 5 aylık) süre için, 6.10.2019 tarihinde ödenen nakdi kısım için ise 3 aylık süre için faiz indirimi teşvikinden yararlanabilecektir.

Şirket 2019 yılında nakden yaptığı sermaye artırımını tutarı üzerinden, herhangi bir sermaye azaltımı da yapmadığı için, 2020 yılında da faiz indirimi teşvikinden yararlanabilecektir.

Hesaplamalar aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Genel kurul kararı	15/07/2019		
Tescil Tarihi	03/08/2019		
Artırım Tutarı:	6.000.000 TL		
Ödeme Tarihi	30/07/2019	06/10/2019	
Ödenen Tutar	1.500.000 TL	4.500.000 TL	6.000.000,- TL
İndirim Oranı	%50	% 50	% 50
Ticari krediler faiz oranı	% 12,02	% 12.02	19,62
YIL	2019	2019	2020
İndirim Tutarı	1.500.000 TL x %12,02 x %50 x 5/12 =37.562 TL	4.500.000 TL x %12.02 x %50 x 3/12 = 67.612 TL	6.000.000 TL x %19,62 x %50 x 12/12 = 588.600,- TL
Sağlanan Vergi Avantajı	(37.562 + 67.612=) 103.374 x %22 = 22.742 TL		588.600 x %22 = 129.492,- TL

ÖRNEK 3 – Yukarıdaki örnekte verilen kurumun 2019 yılında yararlanabileceği nakdi sermayeye faiz indirimi tutarını mahsup edebileceği kurum kazancı 100.000 TL olsa idi, indiremediği 3.374 TL 2020 yılına devredecek ve 2020 yılında yararlanabileceği indirim tutarı (588.600 + 3.374 =) 591.794 TL olacaktır. Bu kurumun 2020 yılı kazancının 500.000 TL olması halinde indirilemeyen 91.794 TL, zarar olması halinde ise indirilemeyen 591.794 TL aynen 2021 yılına devredecektir.

EK - 2

26/6/2015 TARİHLİ VE 2015/7910 SAYILI KARARNAMENİN EKİ

KARAR⁵

MADDE 1- (1) 13/6/2006 tarihli ve 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi uyarınca uygulanacak indirim oranı %50 olarak belirlenmiştir.

(2) Birinci fıkrada belirlenen orana;

a) Payları borsada işlem gören halka açık sermaye şirketlerinden, indirimden yararlanan yılın son günü itibarıyla, Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş. nezdinde borsada işlem görebilir nitelikte pay olarak izlenen payların nominal tutarının ticaret siciline tescil edilmiş olan ödenmiş veya çıkarılmış sermayeye oranı;

1) %50 ve daha az olanlar için 25 puan,

5. 30/6/2015 tarihli ve 29402 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

2) %50'nin üzerinde olanlar için 50 puan,

b) Nakdi olarak artırılan sermayenin, yatırım teşvik belgesi üretim ve sanayi tesisleri ile bu tesislere ait makine ve teçhizat yatırımlarında ve/veya bu tesislerin inşasına tahsis edilen arsa ve arazi yatırımlarında kullanılması durumunda, yatırım teşvik belgesinde yer alan sabit yatırım tutarı ile sınırlı olmak üzere 25 puan, ilave edilmek suretiyle söz konusu indirim uygulanır.

(3) 5520 sayılı Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi uyarınca uygulanacak indirim oranı;

a) Gelirlerinin %25 veya fazlası şirket faaliyeti ile orantılı sermaye, organizasyon ve personel istihdamı suretiyle yürütülen ticarî, ziraî veya serbest meslek faaliyeti dışındaki faiz, kâr payı, kira, lisans ücreti, menkul kıymet satış geliri gibi pasif nitelikli gelirlerden oluşan sermaye şirketleri için %0,

b) Aktif toplamının %50 veya daha fazlası bağlı menkul kıymetler, bağlı ortaklıklar ve iştirak paylarından oluşan sermaye şirketleri için %0,

c) Artırılan nakdi sermayenin başka şirketlere sermaye olarak konulan veya kredi olarak kullandırılan kısmına tekabül eden tutarla sınırlı olmak üzere %0,

ç) Arsa ve arazi yatırımı yapan sermaye şirketlerinde arsa ve arazi yatırımına tekabül eden tutarla sınırlı olmak üzere %0,

d) 9/3/2015 tarihinden, 5520 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinin yürürlüğe girdiği 1/7/2015 tarihine kadar olan dönemde, sermaye azaltımına gidilmiş olması halinde, azaltılan sermaye tutarına tekabül eden tutarla sınırlı olmak üzere %0,

olarak uygulanır.

(4) Finans, bankacılık ve sigortacılık sektörlerinde faaliyet gösteren kurumlar ile kamu iktisadi teşebbüsleri, 5520 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinde düzenlenen indirimden yararlanamaz.

(5) Sermaye şirketlerine nakit dışındaki varlık devirlerinden kaynaklananlar dâhil olmak üzere, sermaye şirketlerinin birleşme, devir ve bölünme işlemlerine taraf olmaları

rından veya bilançoda yer alan öz sermaye kalemlerinin sermayeye eklenmesinden kaynaklanan ya da ortaklar veya 5520 sayılı Kanununun 12 nci maddesi kapsamında ortaklarla ilişkili kişilerce kredi kullanılmak veya borç alınmak suretiyle gerçekleştirilen sermaye artırımları indirim hesaplamasında dikkate alınmaz.

MADDE 2- (1) *Bu Karar 1/7/2015 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.*

MADDE 3- (1) *Bu Karar hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.*

EK – 3

NAKDİ SERMAYE ARTIRIMINA FAİZ İNDİRİMİ TEŞVİKİ (KVK. md. 10/1-ı) KONUSUNDAKİ ÖZELGE ÖZETLERİ

► İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığının 2757 sayı ve 4.1.2017 tarihli Özelgesi

Gayrimenkul alım-satım, kiralama ve inşaat hizmetleri faaliyetinde bulunan, faaliyet gelirlerinin tamamı kira gelirlerinden oluşan, ana faaliyet konusu olan kiralama hizmetlerinin Şirket faaliyeti ile orantılı sermaye, organizasyon ve personel istihdamı suretiyle yürütülen ve 29/07/2015 ve 08/12/2015 tarihlerinde sermaye artırımını yapan, sermaye artırımının kaynağı olarak ortaklarının herhangi bir borç veya kredi kullanmadığı, ortakların Şirketten de herhangi bir borç veya kredi alımının söz konusu olmadığı Şirkette; söz konusu indirimin uygulanmasında, kira gelirleri pasif nitelikli gelir olarak kabul edilecek olup satışa yönelik bina projeleri için mali, teknik ve

fiziksel araçların bir araya getirilmesi suretiyle konut veya diğer amaçlı kullanıma yönelik bina projelerinin organize edilmesi faaliyeti ile işgal eden şirketin gelirlerinin %25 veya fazlasının şirket faaliyeti ile orantılı sermaye, organizasyon ve personel istihdamı suretiyle yürütülen ticari, zirai veya serbest meslek faaliyeti dışındaki faiz, kâr payı, kira, lisans ücreti, menkul kıymet satış geliri gibi pasif nitelikteki gelirlerden oluşması halinde nakdi sermaye artışından kaynaklanan faiz indirimi oranını % 0 olarak uygulanması gerekmektedir.

► **Kocaeli Vergi Dairesi Başkanlığının 15256 sayılı ve 9.5.2017 tarihli Özelgesi**

Şirketinizin (...) A.Ş.'nin %100 oranla iştirak ettiği bir sermaye şirketi olduğu, Holdingin yapacağı yatırımların finansmanında kullanılmak üzere şirketinizin kar dağıtımını yapmasının öngörüldüğü ve bu amaçla 25.06.2015 tarihinde yapılan şirket genel kurulunuzda, geçmiş yıllar karınızın 31.12.2015 tarihine kadar dağıtılmasına karar verildiği ancak, 01.07.2015 tarihinde yürürlüğe giren Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinde belirtilen indirim hakkından

yararlanmak için, yapılması düşünülen yatırımların Holding değil şirketiniz bünyesinde yapılması öngörülerek yatırımların gerektirdiği finansmanı teminen şirketinizin sermayesinin 510.000.000 TL nakit olarak artırılmasına karar verildiği, bu maksatla yapılan Ana Sözleşme değişikliğinin 14.07.2015 tarihinde tescil; 23.07.2015 tarihli Türkiye Ticaret Sicil Gazetesinde ise ilan olduğu, artırılan sermayenin dörtte birinin tescilden önce ödendiği, kalan kısmın ödenmesine kaynak teşkil etmek üzere sermayenin ödenmesinden evvel 130.000.000 TL'lik kar dağıtımının 2016 yılı sonuna kadar yapılması kararı alındığı, kar dağıtımının yapıldığı ve sermaye ödemelerinin gerçekleştirildiği belirtilerek ortaklara kâr dağıtımını yapıldıktan sonra bu kârların kullanılması suretiyle yapılan nakit sermaye artırımlarının, indirim hakkından yararlanıp yararlanamayacağı sorulmaktadır.

Kurumlar Vergisi Kanununun 10/1-ı maddesi ile 1 seri no.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinin “10.6.1. İndirimin kapsamı” başlıklı bölümünde yapılan açıklamalara göre, bilançoda yer alan öz sermaye kalemlerinin sermayeye eklenmesi suretiyle gerçekleştirilen nakdi sermaye artırımları dolayısıyla Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu

maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendinde düzenlenen indirim uygulamasından faydalanılması mümkün olmadığından, şirket karının önce ortaklara dağıtılıp daha sonra da tekrar şirkete sermaye olarak konulması işlemi dolayısıyla ve dağıtılan bu kar payı tutarıyla sınırlı olmak üzere bu indirim uygulamasından yararlanmanız mümkün değildir.

► **Gaziantep Vergi Dairesi Başkanlığının 17126 sayılı ve 13.03.2019 tarihli Özelgesi**

Özelge talep formunuzda, şirketiniz ortağı (...) A.Ş.'nin şirketinizde nakit sermaye (60 TL) artırımını yaptığı, bu sermaye artırımının Kurumlar Vergisi Kanununun 10/ı maddesi kapsamında değerlendirilirken, örneğin ... A.Ş.'nin bilançosunda menkul kıymet (banka) gibi mevcutları 100 TL olup, aktif toplamı 100 TL olduğu, borçlar 50 TL, özkaynak 50 TL olup, pasif toplamının 100 TL olduğu söz konusu sermaye artışının şirket mevcutlarından sağlandığı, bu durumda (...) A.Ş. tarafından artırılan 60 TL sermayenin, sermaye artırımını indiriminden yararlanıp yararlanmayacağı hususunda bilgi verilmesi talep edilmektedir.

Şirketinizin ortağı olan (...) A.Ş.'nin şirket mevcutlarından sağlayarak şirketinizde yaptığı nakit sermaye artırımının; Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi hükmü ile 1 seri no.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinin “10.6. Sermaye artırımında indirim” başlıklı bölümünde yer alan açıklamalar çerçevesinde ve diğer şartların da sağlanması kaydıyla indirimde konu edilmesi mümkündür. Öte yandan, ortaklarca veya Kurumlar Vergisi Kanununun 12 nci maddesi kapsamında ortaklarla ilişkili olan kişilerce kredi kullanılmak veya borç alınmak suretiyle gerçekleştirilen sermaye artışları dolayısıyla indirimden faydalanılamayacağı tabiidir.

► **İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığının 98638 sayılı ve 30/01/2018 tarihli Özelgesi**

Özelge talep formunda konut ve iş yeri yapıp sattığınız, inşaat taahhüt işleri ile iştigal ettiğiniz, geliştirilen inşaat projesinin yapımı için arsa satın aldığınız, arsanın finansmanında kredi kullandığınız daha sonraki dönemde şirketinizde nakdi sermaye artışı yaptığınızı belirterek, Kurumlar Vergisi Kanununun 10/1-(1) bendi kapsamında nakdi sermaye artışında faiz indiriminden yararlanıp ya-

rarlanamayacağınız hususunda bilgi talep edildiği anlaşılmış olup konu hakkındaki Başkanlığımız görüşü aşağıda açıklanmıştır.

Sermaye artırımında bulunduktan sonra arsa alınması ve arsa bedelinin artırılan sermaye kullanılarak ödenmesi ile sermaye artırımından önce kredi kullanılarak alınan arsaya ilişkin kredi borçlarının arttırılan sermaye tutarı ile karşılanması, nakdi sermaye artırımında indirim uygulamasındaki arsa ve arazi yatırımlarına ilişkin sınırlama açısından farklılık arz etmemektedir.

Gerçekleştirdiğiniz nakdi sermaye artırımını dolayısıyla Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi hükümleri ve 1 Seri No.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinde yer alan açıklamalar dikkate alınmak suretiyle indirim uygulamasından faydalanmanız mümkündür. Öte yandan, şirketiniz tarafından geliştirilen inşaat projeleri için banka kredisi kullanılarak arsa satın alınmasından daha sonraki bir tarihte nakdi sermaye artırımında bulunulması halinde nakden artırılan sermayenin bu kredinin kapatılmasında kullanılan kısmına tekabül eden tutarla sınırlı olmak üzere anılan Kanunun

10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinin uygulanmasında indirim oranının % 0 olarak uygulanması gerekmektedir.

► **Konya Vergi Dairesi Başkanlığının 46196 sayı ve 16.6.2020 tarihli Özelgesi**

Özelge talep formunuzda; Şirketinizin ... tarihinde boya imalatı ile iştiğal etmek üzere kurulduğu, boya imalatının yapılacağı imalathanenin inşaatı ve makine teçhizat alımlarında kullanılmak üzere şirketinizin ... tarihinde yatırım teşvik belgesi aldığı ve 1 seri no.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinin “Sermaye artırımında indirim” başlıklı maddesinden yararlanmak istediği ancak ilgili dönem gelir tablosunda 646-Kambiyo Karı hesabında yer alan tutarın pasif gelir olarak mı yoksa aktif gelir olarak mı dikkate alınacağı, 646-Kambiyo Karı hesabı içinde; şirketin esas faaliyeti için sürdürmüş olduğu boya imalathanesinin inşaatı sırasında şirket ortağının taahhüt etmiş olduğu sermaye borcunun bir kısmının döviz olarak ödenmesi ve imalathanenin trafosu ile ilgili olarak bankadan alınmış teminat mektubu için banka tarafından bloke edilen döviz tutarı ile şirketin imalathane inşaatı

sırasında tedarikçilerine ödeme yapmak için firmanın sahibi bulunduğu Türk lirası tutarının farklı tarihlerde döviz tutarına dönüştürülmesi sırasında oluşan kur farklarının yer aldığı belirtilerek, bu kur farklarının anılan Tebliğin 10.6.4.2.1. bölümünde belirtilen oran kapsamında değerlendirilip değerlendirilmeyeceği hususunda Başkanlığımızdan görüş talep ettiğiniz anlaşılmıştır.

Kurumlar Vergisi Kanununun onuyla ilgili düzenlemesi, 30.06.2015 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 2015/7910 sayılı Kararname eki Kararı ve Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinde yer alan açıklamalar çerçevesinde; şirket ortağınızın sermaye taahhüdünü yerine getirmesinden ve banka tarafından bloke edilen dövizin değerlemesinden ortaya çıkan ve esas faaliyet konunuzla ilgili olmayan kur farkı gelirlerinizin; Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi uygulaması açısından pasif nitelikli gelir olarak dikkate alınması gerekmektedir.

► **İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığının 791475 sayı ve 25/09/2019 tarihli Özelgesi**

Özelge talep formunda, şirketinizin finansal piyasaların yönetimi konusunda faaliyet gösterdiği belirtilerek, nakdi sermaye artışı dolayısıyla Kurumlar Vergisi Kanununun 10/1- (ı) bendi kapsamında sermaye artışının kurumlar vergisi matrahından indirim konusu yapıp yapılamayacağı hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

Şirketinizin finans sektöründe faaliyette bulunması nedeniyle, gerçekleştirdiği nakdi sermaye artırımından dolayı Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendinde düzenlenen indirim uygulanmasından faydalanması mümkün bulunmamaktadır.

► **Kahramanmaraş Vergi Dairesi Başkanlığının 4307 sayı ve 27.1.2020 tarihli Özelgesi**

Özelge talep formunda; tekstil ürünleri imalatı faaliyetinde bulunduğunuz, ... tarihinde gerçekleştirilen genel kurulda şirketinizin sermayesinin ... TL.'den ... -TL'ye çıkarılması kararının alındığı ve bu kararın ... tarihinde

ticaret sicil gazetesinde tescil ve ilan ettirildiğini ancak şirketin nakit ihtiyacını karşılamak üzere şirket ortağı ... 'dan daha önceki tarihlerde alınan ve “331-Ortaklara Borçlar” hesabında takip edilen borçları için yine bu tarihlerde adı geçen kişiye ödemeler yapıldığı ve ortağın da sermaye artırımını taahhüdüne ait ödemelerini bu dönemde yaptığı belirtilerek sermaye artırımını işleminin Kurumlar Vergisi Kanununun 10/1-(1) bendi gereği kurum kazancından indirim konusu yapılabileceği hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

Bilanço içi kalemlerin sermayeye eklenmesi suretiyle gerçekleştirilen nakdi sermaye artırımları dolayısıyla Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinde düzenlenen indirim uygulamasından faydalanılamayacağından, “331-Ortaklara Borçlar” hesabında takip edilen şirket borcunun ortağınza geri ödenmesi ve ödenen bu tutarın ortağınız tarafından sermaye artırımını dolayısıyla kendisine isabet eden taahhüdün yerine getirilmesinde kullanılması halinde, bu tutarla sınırlı olmak üzere Kurumlar Vergisi Kanununun 10/1-(1) bendinde düzenlenen indirim uygulamasından faydalanmanız mümkün bulunmamaktadır.

► **Kayseri Vergi Dairesi Başkanlığının 2836 sayı ve 12.1.2018**

Özelge talep formunda, pamuk ipliği imalatı ile iştiğal ettiğiniz, yatırım teşvik belgesi kapsamında gerçekleştirilen yatırımların finansmanı amacıyla sermayeye eklenmek üzere 14/09/2015 tarihinde ortaklar tarafından şirket banka hesabına nakden yatırılan ... TL'nin ortaklar cari hesabında izlenerek 14/04/2016 tarihinde sermayeye eklendiğinden bahisle sermayeye eklenmiş olan söz konusu tutar için sermaye eklendiği tarihten itibaren Kurumlar Vergisi Kanununun 10/1-(ı) bendi kapsamında nakit sermaye indiriminden yararlanıp yararlanamayacağınız hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

Bilanço içi kalemlerin birbiri içinde mahsubu şeklinde gerçekleşen sermaye artışları dolayısıyla Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (ı) bendinde düzenlenen indirim uygulamasından faydalanılması mümkün bulunmamakta olup ortaklar cari hesabında izlenen tutarlar kullanılmak suretiyle gerçekleştirmiş olduğunuz söz konusu sermaye artırımını işlemi nedeniyle anılan indirim uygulamasından yararlanmanız mümkün değildir.

► **Hatay Vergi Dairesi Başkanlığının 66713 sayı ve 2.8.2019 tarihli Özelgesi**

Özelge talep formunda; hissedarları ve hisse oranları aynı olan iki şirketin Türk Ticaret Kanununun 136 ncı maddesinin “devralma şeklinde birleşme” yoluyla 2018 yılında birleştiği, devrolan şirketin 2017 yılında nakit sermaye artışı yaptığı, Kurumlar Vergisi Kanununun 10/1-(1) bendine istinaden 2017 yılında nakit sermaye artışından dolayı faiz hesapladığı, ancak matrah yetersizliği nedeniyle faiz tutarının bir sonraki yıla devrettiği, devrolan şirketin 2017 yılında kullanamadığı ve sonraki döneme devreden faiz indiriminin, devralan şirket tarafından 2018 yılı kurumlar vergisi matrahından indirilip indirilemeyeceği sorulmuştur.

Kurumlar Vergisi Kanununun 10/1- (1) bendi hükümleri ve 1 seri no.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinde yapılan açıklamalar çerçevesinde, devraldığınız şirketin nakdi sermaye artırımına ilişkin hesapladığı ve kazanç yetersizliği nedeniyle 2017 yılında yararlanamadığı nakdi sermaye artışı indirimi ile söz konusu sermaye artışına ilişkin olarak 2018 ve müteakip yıllarda devralan şirketi-

nizce hesaplanacak nakdi sermaye artışı indirimlerinin, devralan şirketinizin kurumlar vergisi beyannamesinde kurumlar vergisi matrahının tespitinde dikkate alınması mümkün bulunmaktadır. Ancak devir işleminden kaynaklanan sermaye artırımları dolayısıyla Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinde hüküm altına alınan indirimden yararlanılması mümkün değildir. Öte yandan söz konusu işlemlerde muvazaalı bir durumun tespiti halinde gerekli cezai işlemlerin yapılacağı tabiidir.

► **Balıkesir Vergi Dairesi Başkanlığının 41915 sayılı ve 16.6.2020 tarihli Özelgesi**

Özelge talep formunda, şirketinizin borsada işlem gören halka açık sermaye şirketi olduğu, ileride gerçekleştirilecek sermaye artırımını için bazı ortaklar tarafından 7.560.000,00 TL'nin avans olarak şirket hesabına yatırıldığı, yatırılan tutarın diğer sermaye yedekleri hesabında izlendiği, 20.10.2018 tarihinde şirket tarafından alınan yönetim kurulu kararıyla 32.250.000,00 TL olan ödenmiş sermayenin 64.500.000,00 TL'ye çıkarılmasına karar verildiği ve söz konusu kararın KAP'a bildi-

rildiği, 09.11.2018 tarihinde bedelli sermaye artırımına ilişkin SPK'ya başvurulduğu ve izahnamenin SPK onayına sunulduğu, SPK'nın ... tarih ve ... sayılı bülteniyle söz konusu başvurunun ve izahnamenin onaylandığı, 05.02.2019 ve 22.02.2019 tarihlerinde sermaye artırımına ilişkin olarak şirket ortakları tarafından şirketin banka hesabına sermaye ödemesi olarak 24.690.000,00 TL yatırıldığı, 11.03.2019 tarihinde de sermaye artırımının ticaret siciline tescil edildiği, 2018 yılında sermaye artırımını için ortaklar tarafından verilen tutarın SPK onayının gecikmesinden dolayı 2018 hesap döneminde nakit sermaye indirimine konu edilmediği belirtilerek 2019 yılında yapılacak nakit sermaye indirimi uygulamasında, artırılan sermaye tutarı olan 32.250.000,00 TL'nin mi yoksa 2019 takvim yılında sermaye artırımını için yatırılan 24.690.000,00 TL'nin mi esas alınacağı hususunda görüş talep edildiği anlaşılmıştır.

24.09.2018 ve 25.09.2018 tarihlerinde ortaklarınızca sermaye artırım avans ödemesi olarak şirketinizin banka hesabına yatırılan ve yatırıldığı tarihten itibaren şirketinizin bilançosunda "Diğer sermaye yedekleri" hesabında izlenen 7.560.000,00 TL'nin banka hesabınıza yatırıldığı

tarihin içinde bulunduğu hesap döneminin sonuna kadar sermaye artırımına ilişkin kararın ticaret siciline tescil ettirilmemesi nedeniyle, söz konusu tutar için Kurumlar Vergisi Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının (1) bendi kapsamında indirimden yararlanmanız mümkün değildir.